

SVENTADIENIO BALSAŠS

III metai

Adelaide, 1955 m. balandžio mėn. 3-9 dd. Didžioji Savaitė. Nr. 10 (97)

LIT. BIBLIOTR. TARNYBOS

D. V. V. A. N. A.

Jėzaus Nukryžiuojimas (tęsinys)

Prieš nukryžiuojimą pasmerktasis būdavo nuplakamas rykštėmis. Paskui jį pavesdavo kareiviams, kurių dažniausiai būdavo keturi, vadovaujami šimtininko, kurio užduotis buvo vėliau patikrinti, ar prikaltais jau yra miręs. Ant pasmerktojo pečių uždėdavo, o kai kada ir pririšdavo, kryžiaus skersinį rąstą. Teismo tarnas prieky nešdavo lentelę, kur aiškiai raidėmis būdavo užrašytas nuteistojo nusikaltimas, dėl kurio jis pasmerktas; kai kada tačiau tą lentelę pririšdavo pačiam pasmerktajam ant kaklo. Eiseną traukdavo į bausmės vietą didesnėmis ir labiau apgyventomis gatvėmis, kad kuo daugiau duotų viešumo bausmės įvykdymui.

Eisenos metu pasmerktasis kartais dar būdavo plakamas; bet jeigu ir ne, tai išsiutintos liaudies visaip pašlepiamas, pajuokiamas; tas, kuris turėjo būti nukryžiuotas, nebesiskaitė daugiau žmogumi, jis buvo nešvarus atstumtasis, ir jokie įstatymai jo nebegynė.

Atvykus į bausmės vietą, romėnų papročiu, nusikaltėlių visiškai išrengdavo, ir tik dėl padorūmo apjuosdavo jo strėnas (ypač žydų žemėje). Norėta juo labiau žmogų nužeminti. Taip išrėdytą, pasmerktąjį paguldydavo augštelninką ant žemės, o po jo pečiais pakišdavo skersinį kryžiaus rąstą, kurį jis atsinešė. Tuomet jo rankos būdavo prikalamos prie rąsto. Tai padarius, jisai virvėmis būdavo traukiamas per įkasto žemėje stulpo viršūnę augštyn, iki kol ant išsikišimo galėjo užsikabinti, atsisėsti. Tokiu būdu pakėlus pasmerktąjį augštyn, skersinis būdavo prikalamas ar pririšamas prie stulpo; paskui jam būdavo prikalamos kojos. Tam prikalinimui, aišku, būdavo naudojamos dvi vynos, o ne viena, kaip krikščioniškasis menas dažnai vaizduoja. Būtų neįmanoma vieną koją prikalti ant kitos.

Mirtis atėidavo ar tai kraujui išbėgus, ar dėl žaizdų uždegimo, ar iš bado bei troškulio, ar dėl kitos fiziologinės priežasties. Dažnai nereikėdavo ilgai laukti, nes dėl baisaus plakimo prieš nukryžiuojant, pasmerktojo jėgos labai išsekdavo. Kai kada budeliai pagreitindavo mirtį, sukurdami laužą po kryžium, arba tam tikrais prietaisais sulaužydami kaulus...

Kai Romos Prokuratorius Pilotas davė ištarmę ir jos tekstą liepė užrašyti ant lentelės, ši įgavo oficialios vertės: taip turėjo būti įrašyta archyvuose ir pranešta Romos imperatoriui. Vieta Jėzaus nukryžiuojimui buvo parinkta pagal numatytas normas. Netoli nuo miesto sienų šiaurinėje pusėje buvo uolotas kalnelis, keletos metrų augščio, dėl savo išvaizdos vadinamas "Kaukole". Kas kalbėjo lotyniškai, todėl jį vadino "Calvaria", o kas aramaiškai - "Golgota". Nukry-

žiavinui toji vieta buvo tinkamiausia, nes kalnelis visų buvo matomas, be to, netoli buvo keletas kapų, kas irgi buvo pagal taisykles.

Tačiau Jeruzalės miestas nuo I šimt. pabaigos ėmė plėstis daugiau į šiaurę. Todėl II šimt. metyje "Kaukolės" kalnelis tapo kiek nulygintas, buvo nugriautos miesto sienos iš tos pusės. IV šimt. Konstantinas Didysis tą kalnelį dar labiau nulygino ir ant jo pastatė Šventojo Kapo baziliką. Tačiau pats vardas "Kaukolė" ir pati viršūnė pasiliko ir vėliau krikščionių dažnai buvo ir tebėra lankoma.

Iš Antonijos tvirtovės (kur gyveno Pilotas), iš kur prasidėjo skausningoji eiseną, kelias į Golgotą nebuvo ilgas: tiesiausiai gatvė neturėjo būti daugiau vieno kilometro. Tačiau anomis dienomis gatvės buvo pilnos žmonių, susirinkusių Velykoms, taigi nebuvo galima greitai eiti. Bet gal buvo tam parinktas ilgesnis kelias didesnėmis gatvėmis. Dėl viešumo labiausiai buvo suinteresuoti vyriausieji rabinai ir sinedrijono (teismo) nariai, kurie eisenoje naudojo kiekvieną progą prieš minią save pateisinti ir Jėzų nužeminti.

Tačiau jie nuo pat pradžios turėjo nesmagumo. Jie pastebėjo, kad ant Jėzaus lentelės, kur turėjo būti užrašytas jo nusikaltimas, Pilotas buvo padiktavęs užrašyti: "Jėzus Nazaretis Žydų Karalius" (trimis toje šalyje vartojamomis kalbomis). Budrūs Sinedrijono teisininkai čia surado didžiausią klaidą: tas pasmerktasis juk buvo kalamas ant kryžiaus ne kad jis buvo Žydų Karalius, kaip rodė lentelė, bet kad jis pats save skelbė žydų karalium. Susirūpinę, jie nubėgo pas Pilotą ir prašė pakeisti užrašą. Bet šis atsakė be jokios baimės: "Ką parašiau, parašiau". Jis čia parodė savo charakterį. (Bus daugiau)

-----*****0000*****-----

DIDŽIOSIOS SAVAITĖS APEIGOS KATEDROJE:

Tamsioji Aušrinė - Did. Trečiadienio ir Ketvirtadienio vakarais 7 val. - Did. Penktadienio vakare 7 val. bus Kryžiaus Keliai.

DID. KETVIRTADIENIŲ - 7 val. ryto bus dalinama šv. Komunija. 10 val. bus pontifikalinės (Arkivyskupo laikomos) iškilmingos Mišios, kurių metu bus šventinami aliejai, o po Mišių vyks procesija į "kalėjimą", kur bus Švenčiausiojo adoracija iki Did. Penktadienio ryto.

DID. PENKTADIENIŲ - 10 val. Kryžiaus nudengimo apeigos, jo pagerbimas ir Mišios (su vakarykščią dieną pakonsekruota Ostija).

DID. ŠEŠTADIENIŲ pamaldos bus tik vakare 10,30 val.: ugnies, velykinės žvakės ir vandens šventinimas, o vidurnaktį - šv. Mišios.

MŪSŲ ŠV. JUOZAPO BAŽNYČIOJE Didž. Šeštadienio vakare nuo 7 val. bus išpažintys, 7,30 v. Graudūs Verksmai ir konferencija. -

Išpažinčių padės klausyti Tėvas L. Ornicans, S.J., kuris moka lietuviškai.

Visagalis amžinasis Dieve, kurs per Kristų apreiškei visoms tautoms savo garbę, sergėk savo gailėstingumo kūrinių - Bažnyčią, kad ji pasklistų po visą pasaulį ir išliktų tvirta savo tikėjimu tavo vardo garbei. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen. (D. Penktadienio malda)

Kun. P. Jotulis, Archbishop's House, West Tce., ADELAIDE, S.A. (LA 3551)
Kun. L. Komėšis, St. John of God Hospital, RIVERVALE, W.A. (ML 411)